

Materiál MPSV předkládaný na jednání Vlády ČR 13. února 2013

Ministerstvo práce a sociálních věcí předloží na jednání Vlády České republiky ve středu 13. 2. 2013 tři materiály:

- **Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017**
(k projednání bez rozpravy)
- **Zpráva o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností ČR v 1. - 3. čtvrtletí 2012**
(předkládáno pro informaci)
- **Zpráva o stavu realizace Národního projektu systému včasné intervence jako součásti reformy systému péče o ohrožené děti**
(předkládáno pro informaci)

---

1) Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017

V souvislosti s vyhlášením roku 2012 Evropským rokem aktivního stárnutí a mezigenerační solidarity předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) na jednání vlády materiál „Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“, který zároveň navazuje na předchozí Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012.

Záměrem dokumentu je prokázat, že stárnutí populace může být pozitivní, pokud se jednotlivým výzvám dokážeme přizpůsobit. Z tohoto důvodu došlo k přejmenování názvu dokumentu na Národní strategii podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017. Změna názvu odráží i mezinárodní kontext, kdy celá řada vyspělých států se zaměřuje na potenciál starších osob a na přizpůsobení se výzev spojených se změnami v demografické struktuře obyvatelstva.

Nedílnou součástí akčního plánu je podkladová studie, která dokládá důležitost navržených opatření na základě statistických dat, mezinárodních výzkumů a trendů, aktuální situace v České republice a odborné literatury. V roce 2013 dojde k vytvoření měřitelných indikátorů k jednotlivým opatřením, podle kterých budou přijaté závazky každoročně monitorovány. Materiál respektuje mezinárodní priority a je v souladu s Regionální implementační strategií Madridského mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí (OSN, 2002).

Základním rámcem Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 je zajištění dodržování a ochrany lidských práv seniorů.

Demografické stárnutí populace, které ovlivňuje různou měrou všechny státy světa, se stalo jednou z nejvíce diskutovaných otázek posledních několika desetiletí. Dotýká se všech oblastí života společnosti a promítá se do širokého spektra politických opatření. Politiky reagující na stárnutí obyvatelstva mohou být účinné pouze tehdy, budou-li založeny na komplexním přístupu, koordinaci všech přijatých opatření a budou v souladu s dlouhodobým výhledem pro maximální využití potenciálu starších pracovníků a seniorů.

2. Zpráva o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností ČR v 1. – 3. čtvrtletí 2012

Druhým předkládaným materiálem na jednání vlády je pravidelná „Zpráva o základních tendencích příjmové a výdajové situace domácností ČR v 1. – 3. čtvrtletí 2012“, která charakterizuje makroekonomický vývoj české ekonomiky v daném období minulého roku.

Vývoj české ekonomiky v průběhu tří čtvrtletí roku 2012 **charakterizovaly výrazné prvky hospodářské recese** doprovázené jen dílčím zpomalováním jejího poklesu. Meziroční snížení HDP ve stálých cenách činilo od počátku roku - 0,9 %. **Hlavním vnitřním důvodem ekonomického poklesu byl stále se prohlubující propad dynamiky spotřeby domácností**; vnější příčinou bylo nadále **globální zpomalení hospodářského růstu**, které se projevilo v nižším tempu zahraniční poptávky po českém zboží, zejména v Eurozóně. I přesto **jediným růstovým faktorem byl** – i při určitých problémech - **zahraniční obchod**.

Významnější ekonomické oživení nelze z uvedených důvodů očekávat ani v roce 2013, kdy se navíc uplatní celá řada opatření k zajištění fiskální konsolidace. HDP tak reálně více posílí zřejmě až v roce 2014.

Charakteristika některých vybraných příjmů a výdajů domácností:

- úhrnný **disponibilní důchod** sektoru **domácností** (na makroúrovni statistiky národních účtů) **vzrostl nominálně o 2,0 % na 1 574,8 mld. Kč**, reálně **ale klesl o 1,4 %**, s výjimkou reálných důchodů z vlastnictví **klesla kupní síla všech dalších součástí běžných příjmů sektoru domácností**, a to vč. náhrad zaměstnancům zejména (mezd a platů) a sociálních dávek,
- **vývoj** nominálních čistých **příjmů na úrovni** konkrétních typů **domácností** (na bázi statistiky rodinných účtů) byl **v úhrnu o něco příznivější** (meziroční index 105,4 %), avšak **nadprůměrnou dynamiku vykázaly** pouze domácnosti osob samostatně výdělečně činných a zaměstnanecké bezdětné domácnosti, tedy **domácnosti s vyšší příjmovou úrovní** v tomto souboru (obecně silně zapůsobil rovněž vliv nízké základny ledna až září 2011 a částečně také obvyklé obměny zpravodajského souboru); **velkou část příjmů domácností pohltila vysoká míra cenové inflace**, nepříznivou skutečností je, že relativně **nejhorší vývoj reálných příjmů zaznamenaly sociálně ohrožené skupiny domácností zaměstnanců s dětmi** (stagnace) a **důchodců** (pokles), jejichž **nominální příjmy rostly nejpomaleji**,
- **největším zdrojem peněžních příjmů** domácností byly **mzdy**; **průměrná nominální měsíční mzda v národním hospodářství** (na přepočtené počty zaměstnanců) dosáhla **24 408 Kč** a její **meziroční dynamika růstu činila 2,4 %** (obdobně jako ve stejném období předchozího roku); po zohlednění nárůstu cenové inflace však došlo **k poklesu reálné úrovně průměrné mzdy o 1,0 %**,
- **sociální příjmy** mírně **vzrostly**, avšak **pouze v nominálním vyjádření** (meziroční index 101,3 %), přitom **dynamika jednotlivých složek** této druhé nejvýznamnější součásti úhrnných příjmů domácností **byla značně rozdílná**; **výrazný procentní nárůst** byl zaznamenán **u dávek pomoci v hmotné nouzi**, zvýšil se také objem vyplacených dávek důchodového pojištění a příspěvku na péči, příjmy občanů z ostatních druhů dávek klesly,
- **zvýšil se počet důchodců a vzrostla i průměrná výše** (samostatně vypláceného) starobního **důchodu o 2,2 % na 10 764 Kč**,

- meziroční **přírůstek Harmonizovaného indexu spotřebitelských cen byl vyšší než jeho hodnota za celou EU 27** (v ČR v září 3,5 %, resp. 2,7 % v EU),
- **domácnosti i přes nepříznivý vývoj příjmů, vysokou inflaci a obavy z budoucnosti navýšily své úspory** – jejich **objem se** podle dostupných údajů České národní banky **v září 2012 ve srovnání se zářím 2011 zvýšil o 3,3 % na 1,76 bil. Kč**, domácnosti kromě netermínovaných a alternativních forem spoření významně obnovily sklon k držení hotových peněz.

3. Zpráva o stavu realizace Národního projektu systému včasné intervence jako součásti reformy systému péče o ohrožené děti

Posledním materiálem, který MPSV předkládá na jednání vlády je „Zpráva o stavu realizace Národního projektu systému včasné intervence jako součásti reformy systému péče o ohrožené děti“. Materiál je předkládán v souvislosti s plněním usnesení vlády České republiky ze dne 17. března 2011 č. 19, kdy bylo uloženo ministru práce a sociálních věcí předložit vládě do 31. prosince 2012 tuto informativní zprávu.

System včasné intervence (dále jen „SVI“) je mezirezortním projektem informačního prostředí, jehož cílem je prevence rizika kriminálního vývoje dětí a ochrana dětí před trestnou činností. Koordinací projektu byl pověřen ministr práce a sociálních věcí. Vláda zároveň uložila ministru práce a sociálních věcí ve spolupráci s ministrem vnitra zajistit finanční prostředky pro každý jednotlivý rok realizace podle harmonogramu projektu.

V listopadu roku 2011 informoval ministr práce a sociálních věcí ministra vnitra o skutečnosti, že pro realizaci Národního projektu SVI nejsou k dispozici potřebné prostředky v rámci strukturálních fondů Evropské unie (podle studie proveditelnosti by si národní nasazení SVI vyžádalo cca 140 mil. Kč). Ministerstvu vnitra bylo proto navrženo, aby vytvoření informačního prostředí, umožňujícího sdílení informací o ohrožených dětech mezi orgány sociálně-právní ochrany, školami a školskými zařízeními, zdravotnickými zařízeními, Policií ČR, městskými policiemi a dalšími orgány veřejné správy, bylo řešeno právě prostřednictvím Informačního systému sociálně-právní ochrany dětí (dále jen „IS SPOD“). Tento postup byl potvrzen i Národní strategií ochrany práv dětí, která byla schválena usnesením vlády č. 4 ze dne 4. ledna 2012.

Vznik informačního systému v oblasti sociálně-právní ochrany dětí jako součásti Jednotného informačního systému práce a sociálních věcí byl legislativně ukotven novelou zákona o sociálně-právní ochraně dětí č. 401/2012 Sb.

*Štěpánka Filipová
tisková mluvčí*